

İlgili Kanun / Madde
4857 S.İşK/20

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2008/10997
Karar No. 2008/12660
Tarihi: 26.05.2008

- **ÖZEL HAKEM SÖZLEŞMESİ**
- **FESİHTEN ÖNCE YAPILAN ÖZEL HAKEM SÖZLEŞMESİNİN GEÇERSİZ OLACAĞI**

ÖZETİ: İşçinin İşveren karşısında ekonomik açıdan zayıf olduğu iş sözleşmesinin kuruluşunda ve devamında işverene hukuken bağımlı olduğu tartışmasızdır. İşçi işveren otoritesi altında ve onun emir ve talimatları ile iş görür. Denetim altındadır. İrade serbestliği yoktur. Ancak fesihle bağımlılık ortadan kalkar.

Gerek metodoloji gerek taraflar arasında hukuki ilişkinin niteliği işe iade davalarının özel hakeme götürülmesinin ancak iş sözleşmesinin feshinden sonra anlaşma-sözleşme ile mümkün olacağı sonucuna götürür.

Aksi halde işçinin iradesi dışında kendisinin yabancı olduğu bir yargılama sürecine zorlanması söz konusu olur, Yasanın amacı dışında bir sonuç doğar. Hükmün bu fıkrasının önceki düzenlemesindeki “Toplu İş Sözleşmesinde hüküm varsa veya ...” tümcesinin Anayasa Mahkemesinin 19.10.2005, 2003/66 E. 2005/72 Sayılı Kararı ile iptal edilerek işçinin iradesine üstünlük tanınması yukarıdaki gerekçeyi doğrulamaktadır.

Fesihden önce hakem sözleşmesi geçersizdir. Davanın esasına girilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın reddi hatalıdır.

DAVA: Davacı, feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini istemiştir.

Yargıtay Kararları

Yerel mahkeme, görev yönünden reddetmiştir. Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dava dosyası için Tetkik Hâkimi S.Bıçaklı tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı sendikaya Üye ve olma sendikal faaliyete katılma nedeniyle İş sözleşmesinin feshedildiğinden söz ederek işe iade isteminde bulunmuştur.

Davalı Şirket davacı işçi ile yapılan iş sözleşmesinde, feshe itiraz işe İade ve bağlı alacaklar konusunda özel hakeme gidileceği konusunda tahkim şartı kabul edildiğini bu nedenle görevsizlik savunusunda bulunmuştur.

Mahkemece, dava uyuşmazlığın özel hakemde görülmesi gereği düşüncesiyle görev yönünden reddolunmuştur.

Uyuşmazlık tahkim şartının geçerliliği ve görev yönünde toplanmaktadır. Normatif dayanağı 4857 sayılı Kanununun 20. maddesidir.

İşçi ve işverenler arasındaki uyuşmazlıkların çözüm yeri 5521 sayılı Kanunun birinci maddesi gereğince iş mahkemeleridir. Doğal yargıcı iş yargıcısıdır. İşe iade davalarında 4857 sayılı Kanununun 20. maddesi gereğince ayrık hüküm getirilmiştir. "Taraflar arasında uyuşmazlık aynı sürede özel hakeme götürülür tümcesi yeni bir yargı yeri getirmektedir. Başka bir anlatımla Yasa Koyucu "özel hakem" Kurumunu feshe bağlı bir sonuç olarak görmüştür. Hükümün sözünden de bu anlaşılmaktadır.

İşçinin İşveren karşısında ekonomik açıdan zayıf olduğu iş sözleşmesinin kuruluşunda ve devamında işverene hukuken bağımlı olduğu tartışmasızdır. İşçi işveren otoritesi altında ve onun emir ve talimatları ile iş görür. Denetim altındadır. İrade serbestliliği yoktur. Ancak fesihle bağımlılık ortadan kalkar.

Gerek metodoloji gerek taraflar arasında hukuki ilişkinin niteliği işe iade davalarının özel hakeme götürülmesinin ancak iş sözleşmesinin feshinden sonra anlaşma - sözleşme ile mümkün olacağı sonucuna götürür.

Aksi halde işçinin iradesi dışında kendisinin yabancı olduğu bir yargılama sürecine zorlanması söz konusu olur, Yasanın amacı dışında bir sonuç doğar. Hükümün bu fıkrasının önceki düzenlemesindeki "Toplu İş Sözleşmesinde hüküm varsa veya ..." tümcesinin Anayasa Mahkemesinin 19.10.2005, 2003/66 E. 2005/72 Sayılı Kararı ile iptal edilerek işçinin iradesine üstünlük tanınması yukarıdaki gerekçeyi doğrulamaktadır.

Somut olayda davacı davalı işyerine 5.5.2004 tarihinde girmiştir. İşyerinde çalışırken özel hakem koşulunu içeren 1.3.2005 tarihli belirsiz süreli iş sözleşmesi imzalanmıştır. 15.01.2007 tarihinde özel hakem sözleşmesi imzalanmıştır. Fesih 8.12.2007 tarihinde yapılmıştır. Davacı işçi davayı 17.12.2007 de açmıştır.

Fesihden önce hakem sözleşmesi geçersizdir. Davanın esasına girilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın reddi hatalıdır.

Yargıtay Kararları

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 26.5.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.